ECLI:LV:RIRT:2017:1113.C33482111.1.S

Lieta Nr. C33482111
Nr. C-4265-17/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 13.novembrī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese I.Lipska
ar sekretāri D.Poli,
piedaloties advokātam M.Martinsonam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA "Private Equity Insurance Group" (iepriekš SIA "Jauna Vide.LV") maza apmēra prasībā pret /pers. G/ par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA "Jauna Vide.LV" 2011.gada 1.novembrī cēlusi Rīgas rajona tiesā maza apmēru prasību pret /pers. G/ par naudas piedziņu.

Prasībā norādīts, ka puses 2008.gada 7.februārī noslēgušas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu Nr. K8/2008-30.01, saskaņā ar kuru prasītāja apņēmusies pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju /adrese/, savukārt atbildētāja kā dzīvokļa Nr. /numurs/, /adrese/ īpašniece apņēmusies maksāt pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksu, apsaimniekošanas izdevumus, kā arī citus maksājumus saskaņā ar līgumu.

Atbildētāja, pretēji līguma 4.1.4.punktam, nav apmaksājusi rēķinus par laiku no 2008.gada decembra līdz 2009.gada novembrim 643,07 latu apmērā.

Prasītāja vairākkārt atgādinājusi atbildētājai par parādu, kas atstāts bez ievērības.

Saskaņā ar līguma 4.1.5.punktu prasītāja aprēķinājusi līgumsodu 258,03 latu apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1590., 1720.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 8., 12.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantu, prasītāja lūgusi tiesu piedzīt no atbildētājas pamatparādu 643,07 latus, kas atbilst 915,01 *euro*, līgumsodu 258,03 latus, kas atbilst 367,14 *euro*, tiesas izdevumus, kā arī noteikt prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus.

Paskaidrojumā prasību atbildētāja norādījusi, ka prasību neatzīst. Atbildētājai nav parāda, jo parādu 278,78 latus atbildētāja 2012.gada 24.maijā samaksājusi saskaņā ar rēķinu Nr. 0705-120510-K8-48.

Ar 2012.gada 11.oktobra prasības pieteikuma papildinājumiem prasītāja palielinājusi prasījumu apmēru – pamatparāds 1432,53 lati, kas atbilst 2038,31 *euro*, un līgumsods 775,19 lati, kas atbilst 1103 *euro*, kas izveidojies par laiku no 2008.gada 31.decembra līdz 2010.gada 10.augustam.

Prasītāja norādījusi, ka 2012.gada 10.maija rēķins Nr. 0705-120510-K8-48, uz kura apmaksu kā pierādījumu par parāda neesamību atsaukusies atbildētāja, neatspoguļo faktisko parāda stāvokli uz tā izrakstīšanas brīdi, jo sakarā ar grāmatvedības programmas kļūdu rēķinā nav norādīta pārējā parāda un līgumsoda daļa.

Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu SIA "Jauna Vide.LV" prasība noraidīta.

Ar Augstākās tiesas 2017.gada 28.marta spriedumu atcelts Rīgas rajona tiesas 2014.gada 20.februāra spriedums un lieta nodota jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā. Vienlaikus ar Augstākās tiesas spriedumu prasītāja maksātnespējīgā SIA "Jauna Vide.LV" aizstāta ar tās tiesību pārņēmēju SIA "Private Equity Insurance Group".

Prasītājas SIA "Private Equity Insurance Group" pārstāvis uz tiesas sēdi nav ieradies. Tiesā saņemts lūgums izskatīt lietu bez prasītājas klātbūtnes un apmierināt prasību.

Pie šādiem apstākļiem tiesa atzinusi par iespējamu izskatīt lietu prasītājas prombūtnē.

Tiesas sēdē atbildētājas /pers. G/ pārstāvis prasību neatzina. Paskaidroja, ka atbildētājai nav parāda, jo parādu 278,78 latus samaksājusi saskaņā ar 2012.gada maija rēķinu Nr. 0705-120510-K8-48. Prasītājas faktiska maldība (Civillikuma 1442.pants) notikusi pašas prasītājas neuzmanības dēļ un tā nav atvainojama. Puses vienojušās par savstarpējiem norēķiniem saskaņā ar Civillikuma 1840.pantu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Ar zemesgrāmatā esošo informāciju apstiprinās, ka nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr. /numurs/ /adrese/, īpašniece (saskaņā ar 2008.gada 7.februāra pirkuma līgumu) ir /pers. G/, kas ir atbildētāja lietā.

Lietā noskaidrots, ka ar 2008.gada 7.februāra pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumu puses (SIA "Jauna Vide.LV" iepriekšējais nosaukums SIA "3X") vienojušās par dzīvojamās mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu. Atbildētāja apņēmusies maksāt pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksu, izdevumus un citus maksājumus saskaņā ar līgumu un tiesību aktiem. Pārvaldīšanas un apsaimniekošanas līgumā noteikts dzīvokļa īpašnieka pienākums samaksāt pārvaldnieka iesniegtos rēķinus tajos norādītajā termiņā.

Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Saskaņā ar Civillikuma 3.pantu tiesiskā attiecība apspriežama pēc likumiem, kas bijuši spēkā tad, kad šī attiecība radusies, pārgrozījusies vai izbeigusies. Neskartas paliek jau iegūtās tiesības.

Šobrīd dzīvokļa īpašuma jēdzienu, dzīvokļu īpašnieka tiesības un pienākumus regulē Dzīvokļa īpašuma likums, kas stājies spēkā 2011.gada 1.janvārī.

Prasības pamatā ir atbildētājas pieļauta dzīvokļa īpašnieka pienākumu neizpilde, tas ir, maksājumu neveikšana laika periodā no 2008.gada decembra, līdz ar ko strīda izšķiršanā piemērojams likums "Par dzīvokļa īpašumu", kas spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu" (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 2010.gada 31.decembrim) 12.pants noteic, ka dzīvokļa īpašnieks sedz nepieciešamos izdevumus, kas saistīti ar dzīvojamās mājas, tās komunikāciju un iekārtu uzturēšanu, ekspluatāciju un remontu, kā arī ar zemes gabala uzturēšanu, proporcionāli sava dzīvokļa īpašuma lielumam, tāpat arī norēķinās par saņemtajiem komunālajiem pakalpojumiem neatkarīgi no tā, vai

dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības dalībnieks un vai viņš ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu (..).

Šobrīd spēkā esošā Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta 1., 2. un 3.punkts noteic, ka dzīvokļa īpašniekam ir pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, tostarp segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13.pantā noteiktajā kārtībā; norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana).

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Tiesa secina, ka no minētā normatīvā regulējuma izriet atbildētājas kā dzīvokļa īpašnieces pienākums norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, savukārt prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētājas apsaimniekošanas maksu un maksu par sniegtajiem pakalpojumiem.

Atbildētāja nav iesniegusi laika posmā no 2008.gada decembra līdz 2010.gada augustam prasītājas izrakstīto rēķinu samaksu apliecinošus dokumentus. Tāpat prasītāja nav apstrīdējusi pakalpojumu saņemšanu no prasītājas, kā arī nav cēlusi iebildumus par saņemto pakalpojumu kvalitāti, līdz ar to atbildētājai ir pienākums segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus un norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu.

Lietā iesniegtie aprēķini un rēķini atspoguļo sniegto pakalpojumu pozīcijas un parāda rašanos laikā no 2008.gada 31.decembra līdz 2010.gada 10.augustam prasībā norādītajā apmērā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka ir pierādīta saistību neizpilde no atbildētājas puses un parāda esamība prasītājas norādītajā apmērā, līdz ar to prasība par parāda 2038,31 *euro* (1432,53 lati) piedziņu atzīstama par pamatotu.

Tulkojot darījumu - atbildētājas ieskatā 2012.gada maija rēķinu par 278,78 latiem, atbildētāja norādījusi, ka viņas saistība ir izbeigusies ar izpildi, ko pierāda kvīts saskaņā ar Civillikuma 1840.pantu.

Civillikuma 1840.pants noteic, ja kvīte izdota par vispārīgu aprēķinu starp kreditoru un parādnieku ar piebildumu, ka visi rēķini viņu starpā izbeigti, tad visi tie posteņi, kuriem līdz tam laikam iestājies termiņš, atzīstami par izpildītiem. Bet tādas vispārējas kvītes spēku nevar attiecināt uz posteņiem, par kuriem pierāda, ka kvīti izdodot, tās izdevējam tie nav bijuši zināmi. Tāpat arī tāda kvīte nevar būt par šķērsli prasīt atpakaļ visus maldīgi izdarītos pārmaksājumus.

Prasītāja lietā ir iesniegusi jaunu 2012.gada maija rēķinu, kurā kopējā parāda summa norādīta 6028,02 lati (lietas 1.sējuma 101.lapa) un izskaidrojusi, ka grāmatvedības programmatūrā ieviesušās kļūdas dēļ atbildētājas iesniegtais rēķins neatspoguļo faktisko parāda stāvokli uz 2012.gada maiju.

Atbildētājas iebildumi nav pamatoti, jo kļūdainais rēķins nav uzskatāms par kvīti ar piebildumu, ka visi rēķini pušu starpā izbeigti, lai secinātu par saistību izpildi ar samaksu. Rēķins nav saistību izpildi konstatējošs dokuments, jo tas nesatur acīmredzamu līdzēju nodomu atcelt iepriekšējo saistību un tas neietekmē līdzēju tiesiskās attiecības. Turklāt 2012.gada maija rēķins vispār neattiecas uz laiku posmu, par kuru lietā prasīta parāda piedziņa.

Civillikuma 1835.pants noteic, ka kreditors, labprātīgi saņemdams daļas izpildījumu, nezaudē, attiecībā uz vēl palikušo neizpildīto daļu, neko no savām tiesībām kā uz prasījumu visumā, tā arī uz blakus prasījumiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājas iebildumi par parāda neesamību nav pamatoti.

Prasītāja lūgusi piedzīt no atbildētājas līgumsodu par laika periodu no 2008.gada 31.decembra līdz 2010.gada 10.augustam 1103 *euro* (775,19 lati).

Saskaņā ar līguma noteikumu 4.1.5.punktu par saistību izpildes termiņa nokavējumu atbildētājai jāmaksā līgumsods 0,5% dienā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus par pamatparāda saistību izpildi, kas izriet no noslēgtā līguma saistībām, tiesa atzīst, ka prasītājai ir tiesības prasīt līgumsoda samaksu saskaņā ar pašas atbildētājas uzņemtām saistībām un Civillikuma 1716., 1720.pantā ietverto regulējumu par kreditora tiesībām prasīt līgumsoda samaksu nokavējuma gadījumā.

Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamā līgumsoda apmērs ir samazināms līdz 10% no piedzenamās pamatsummas apmēra, jo judikatūrā ir nostiprinājusies atziņa, ka tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu atzīstams soda samērīguma princips, un jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu, izvērtējot konkrētos lietas apstākļus, ir izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civillikuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKC-113/2010). Šobrīd uz lietas izskatīšanas dienu likumdevējs ir izvērtējis līgumsoda samērīgumu un piemērošanu līgumattiecībās, Civillikuma 1716.panta trešajā daļā atzīstot, ka līgumsods par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs, taču kopumā ne vairāk par 10 procentiem no pamatparāda vai galvenās saistības apmēra. Lai arī minētā panta noteikumi nevar tikt tieši piemēroti pušu tiesiskajās attiecībās, jo līgumsods ir aprēķināts par laika periodu līdz minētās normas spēkā stāšanās brīdim, tomēr tiesas vērtējumā tā ir atzīstama par likumdevēja noteiktu mērauklu soda samērīgumam.

Pie minētiem apstākļiem no atbildētājas ir piedzenams līgumsods 203,83 *euro* (143,25 lati).

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts paredz, ka procenti jāmaksā arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā, bet panta ceturtā daļa paredz, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, prasītājai atzīstamas tiesības saņemt no atbildētājas 6% gadā no pamatparāda par laiku līdz sprieduma izpildei kā likumiskos nokavējuma procentus, ja spriedums netiks izpildīts tiesas noteiktajā labprātīgās izpildes termiņā.

Saskaņā ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta atziņām (sk. 2016.gada 29.janvāra lēmumu lietā Nr. SKC-1331/2016) likumiskie procenti, tiesības uz kuriem norādītas tiesas spriedumā atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, būtu aprēķināmi par sprieduma izpildes nokavējumu, tātad, par laiku posmu pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām.

Ievērojot minēto, prasītājai nosakāmas tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no pamatparāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei, ņemot vērā Civillikuma 1763.pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

No atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi: valsts nodeva proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (apmierināto prasījumu apmērs 1575,78 lati, kas atbilst 2242,13 *euro*) 128,61 lati, kas atbilst 183 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,30 lati, kas atbilst 4,70 *euro*, kā arī ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi 14,22 lati, kas atbilst 20,23 *euro*, kopā 207,93 *euro*.

No atbildētājas par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie pasta izdevumi 10,51 *euro*, kurus nav sedzis prasītājas veiktais maksājums.

Ievērojot Civilprocesa likuma 42.pantu un konstatējot, ka palielinot prasības summu (no 901,10 latiem uz 2207,72 latiem) valsts nodeva 45,02 lati, pretēji Civilprocesa likuma 36.pantam, nav piemaksāta, tiesa secina, ka valsts nodeva, kas nav samaksāta iepriekš, piespriežama no prasītājas valsts ienākumos, proti, 45,02 lati, kas atbilst 64,06 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu pusēm nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 250.[26] un 250.[27]pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Private Equity Insurance Group", reģistrācijas numurs 40103327928, parādu 2038,31 *euro*, līgumsodu 203,83 *euro* un tiesas izdevumus 207,93 *euro*, kopā 2450,07 *euro* (divi tūkstoši četri simti piecdesmit *euro* un 7 centi).

Noteikt, ka SIA "Private Equity Insurance Group" ir tiesības par laiku pēc sprieduma labprātīgās izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. G/ likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās pamatparāda summas, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Pārējā daļā – 899,17 *euro*, prasību par līgumsoda piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. G/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,51 *euro* (desmit *euro* un 51 cents).

Piedzīt no SIA "Private Equity Insurance Group", reģistrācijas numurs 40103327928, par labu valstij valsts nodevu 64,06 *euro* (sešdesmit četri *euro* un 6 centi).

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, samaksu veikt: saņēmējs Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi lietā Nr. C33482111, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas piedziņu valsts labā, samaksu veikt: saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, konta Nr. LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva lietā Nr. C33482111, un maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2]pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 27.novembrī.

Tiesnese I.Lipska